

ชื่อโครงการ	การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ที่ปรึกษา	คณะผู้จัดทำโครงการสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิธีการจัดจ้าง	การจ้างการทำงานวิจัยโดยวิธีเฉพาะเจาะจง
ราคาจ้างตามสัญญา	770,000.00 บาท (เจ็ดแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)
ระยะเวลาดำเนินการ	29 เม.ย. - 25 ก.ย. 64

รายงานฉบับผู้บริหาร
การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์
เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ส่วนประเมินผล สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์
สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายงานฉบับผู้บริหาร

การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อม
เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

โดย

ส่วนประเมินผล สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2564

บทคัดย่อ

การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 นี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน 1,080 คน โดยจำแนกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกเป็นประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 18 - 59 ปี) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ เด็กและเยาวชน อายุ 18 - 24 ปี จำนวน 225 คน และประชาชนวัยทำงาน อายุ 25 - 59 ปี จำนวน 630 คน ส่วนกลุ่มที่สองเป็นประชากรสูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) จำนวน 225 คน

ประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ จะถูกประเมินจาก 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย 2) ด้านความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย 3) ด้านความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และ 4) ด้านการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

ผลการประเมินพบว่า ผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยได้ร้อยละ 75.2 (จากเกณฑ์ที่ร้อยละ 70) ด้านความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยได้ร้อยละ 76.3 (จากเกณฑ์ที่ร้อยละ 69) ด้านความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยได้ร้อยละ 74.6 (จากเกณฑ์ที่ร้อยละ 70) และด้านการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ร้อยละ 76.6 (จากเกณฑ์ที่ร้อยละ 68)

การรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พบว่า ประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้สูงที่สุด คือ การสร้างสังคมแห่งความรัก ความห่วงใย กตัญญู และใส่ใจผู้สูงอายุ ส่วนประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายรับรู้ต่ำที่สุด คือ ข้อมูล ข่าว หรือสถิติเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย

ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พบว่า ประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจสูงที่สุด คือ คนทุกวัยควรดูแลสุขภาพพออยู่พอกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายเข้าใจต่ำที่สุด คือ กองทุนการออมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการออมสร้างหลักประกันในชีวิตเพื่อใช้เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ

ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายเชื่อมั่นว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวมีความถูกต้องสูงที่สุด รองลงมา คือ เชื่อมั่นว่า มีความเป็นกลาง และมีความรวดเร็ว (เท่ากัน)

การนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พบว่า ประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์สูงสุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ส่วนประเด็นที่กลุ่มเป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์ต่ำที่สุดเป็นเรื่องเกี่ยวกับการออมเงิน

Abstract

The Evaluation of Publicity Program on Preparation for Aging Society FY 2021 is a survey research, using the questionnaire to collect data from 1,080 target samples. The samples consist of two main groups. The first group comprises pre-aging population (18 - 59 years old), and this group is divided further in two sub-groups of children and youth aged 18 - 24 years (225 samples) on the one hand and working adults aged 25 - 59 years (630 samples) on the other. The second group consists of the aging population aged 60 and above (225 samples).

The effectiveness of the program is evaluated on four aspects: 1) exposure to information on preparation for aging society, 2) understanding of information on preparation for aging society, 3) confidence in information on preparation for aging society, and 4) utilization of information on preparation for aging society in daily life.

The finding reveals that the program has satisfied the criteria in all four aspects: with exposure to information on preparation for aging society accounting for 75.2% (compared to the set criterion of 70%), understanding of information on preparation for aging society accounting for 76.3% (compared to the set criterion of 69%), confidence in information on preparation for aging society accounting for 74.6% (compared to the set criterion of 70%), and utilization of information on preparation for aging society in daily life accounting for 76.6% (compared to the set criterion of 68%).

With regard to exposure to information on preparation for aging society, it is found that the issue that the target groups are most exposed to is building society of love, care, gratitude and consideration for the elderly, while the issue that the target groups are least exposed to is data, news and statistics that Thailand is approaching the status of aging society.

With regard to understanding of information on preparation for aging society, it is found that the issue that the target groups understand the most is that people at every stage of life should exercise preventive health, particularly the elderly, while the issue that the target groups show the least understanding is about goal of setting up the National Savings Fund is to encourage Thai people to plan for their social and life security when entering old age.

With regard to confidence in information on preparation for aging society, it is found that the target groups have the most confidence in the accuracy of the information, followed by confidence in its objectivity and speed (same level of confidence).

With regard to utilization of information on preparation for aging society in daily life, it is found that the issue that the target groups make the most use of is health care, while the issue that they least utilize is about savings.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
สารบัญ	จ
1. ที่มาและความสำคัญ	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
3. ระเบียบวิธีวิจัย	2
4. ผลการประเมิน	6
5. อภิปรายผล	8
6. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	10
7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	12
บรรณานุกรม	13
Infographic	14

1. ที่มาและความสำคัญ

การประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยเป็นไปตามกรอบแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 15 พลังทางสังคม ภายใต้กรอบแผนย่อยการรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับการที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยด้วยจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี ทำให้ภาครัฐมีความจำเป็นต้องสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับสังคมสูงวัย โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชากรก่อนวัยสูงอายุเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ส่งผลให้ประชากรสูงวัยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมนี้รัฐบาลได้ประกาศให้การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดเป็นประเด็นเร่งด่วนในช่วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ และดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการ แนวทางที่ 1 สร้างการตระหนักรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัย ตัวชี้วัดแนวทาง คือ ประชากรอายุ 25 - 59 ปี มีการรับรู้ และนำไปใช้ในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัยทุกมิติ ร้อยละ 70 จำนวน 23.97 ล้านคน

ทั้งนี้ กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะหน่วยงานรัฐที่มีภารกิจและบทบาทหน้าที่ในด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน รวมถึงเป็นกลไกในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จึงได้ร่วมดำเนินการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ด้วยการผลิตข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และนำเผยแพร่สู่สาธารณะผ่านสื่อในกำกับ ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ และสื่อดิจิทัล เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ บรรลุเป้าหมายตามภารกิจในการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้องผ่านสื่อสร้างสรรค์ในทุกช่องทางเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กรมประชาสัมพันธ์จึงได้จัดทำโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้กรมประชาสัมพันธ์สามารถนำผลการประเมินไปใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ในปีต่อไป กรมประชาสัมพันธ์จึงกำหนดให้มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำผลการประเมินการรับรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสาร และการนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในตัวชี้วัดผลลัพธ์ในโครงการประชาสัมพันธ์ฯ ดังกล่าว และนำเสนอผลการประเมินให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการประชาสัมพันธ์ โดยจัดจ้างสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ผู้ประเมินอิสระ/ที่ปรึกษาฯ) เป็นผู้ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อ การรับรู้ ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
2. เพื่อศึกษาความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
3. เพื่อศึกษาการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว (Cross-sectional Study) โดยมีประชากรเป้าหมาย คือ ประชาชนในพื้นที่ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และในพื้นที่ส่วนภูมิภาค (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8) ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

ขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1,080 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มก่อนวัยสูงอายุ จำนวน 855 คน ประกอบด้วยเด็กและเยาวชน อายุ 18 - 24 ปี จำนวน 225 คน และประชาชนวัยทำงาน อายุ 25 - 59 ปี จำนวน 630 คน กับกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 225 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกพื้นที่ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และในพื้นที่ส่วนภูมิภาค (สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1-8) เก็บข้อมูลเขตละ 1 จังหวัด ได้แก่ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 คือ จังหวัดเลย สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 คือ จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 คือ จังหวัดเชียงราย สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 คือ จังหวัดพิษณุโลก สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 คือ จังหวัดพิจิตร สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 คือ จังหวัดสงขลา สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 คือ จังหวัดระยอง และสำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 คือ จังหวัดสุพรรณบุรี หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งโควตาตามประเภทของกลุ่มเป้าหมาย และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เลือกตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดโควตาไว้ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายนั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 7 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป ข้อคำถามประกอบด้วย กลุ่ม อายุ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และการเปิดรับสื่อทั่วไปในชีวิตประจำวัน

2) การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. สื่อโทรทัศน์
2. สื่อวิทยุ
3. สื่อออนไลน์
4. สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์
5. สื่อบุคคล เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 11 ข้อ ได้แก่

1. สปอตโทรทัศน์
2. รายการโทรทัศน์ เช่น รายการชาลุขรา รายการสูงวัยใจยังแจ่ม เป็นต้น
3. รายงานพิเศษทางโทรทัศน์
4. มิวสิควิดีโอ
5. สปอตวิทยุ
6. สารคดีวิทยุ
7. บทความทางวิทยุ
8. คลิปวิดีโอ
9. โพสต์ภาพหรือข้อความ
10. สตอรี่โพสต์
11. อินโฟกราฟิก

3) การรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ข้อคำถามประกอบด้วย ประเด็นประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. ข้อมูล ข่าว หรือสถิติเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย
2. วิธีการดูแลสุขภาพและป้องกันโรคของทุกช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ
3. การวางแผนเกี่ยวกับการเงิน การออม เพื่อความมั่นคงในระยะยาว
4. การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ้าน ที่ทำงาน ชุมชน เพื่อคนทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุ
5. การสร้างสังคมแห่งความรัก ความห่วงใย กตัญญู และใส่ใจผู้สูงอายุ

4) ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ข้อคำถามประกอบด้วยประเด็นจากเนื้อหาประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยจากหน่วยงานของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่

1. ประเทศไทยมีแนวโน้มจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีอัตราการเกิดน้อยและอัตราการตายก็ลดลง
2. คนทุกวัยควรดูแลสุขภาพอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การออกกำลังกายเป็นประจำ การตรวจสุขภาพประจำปี การดูแลสุขภาพป้องกันโรค และอุบัติเหตุต่าง ๆ
3. กองทุนการออมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการออม สร้างหลักประกันในชีวิตเพื่อใช้เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณ
4. สภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุควรมีความปลอดภัย เหมาะสม และสามารถเข้าถึงได้ง่าย
5. การรวมพลังกันระหว่างคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ สามารถเป็นกำลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมได้

5) ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ข้อคำถามประกอบด้วยประเด็นความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของกรมประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่

1. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยมีความถูกต้อง เชื่อถือได้
2. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยมีความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์
3. ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยมีความเป็นกลาง ให้ข้อมูลรอบด้านกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

6) ความเชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ข้อคำถามประกอบด้วยประเด็นความเชื่อมั่นในนโยบายเรื่องการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของภาครัฐ โดยแบ่งข้อคำถามตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กลุ่มก่อนวัยสูงอายุ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. นโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ สำหรับคนทุกวัย เช่น การส่งเสริมให้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ทุกคนตรวจสุขภาพประจำปี
2. นโยบายเกี่ยวกับการออมเงินแบบสมัครใจในกองทุนการออมแห่งชาติ / การวางแผนเพื่อมีเงินสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน และการบริหารหนี้สินให้หมดก่อนเกษียณ
3. นโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อความสุขและความปลอดภัย สำหรับคนทุกวัย
4. นโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันระหว่างคนทุกวัยอย่างมีความสุข

กลุ่มผู้สูงอายุ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. นโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การป้องกันการพลัดตกหกล้ม การป้องกันโรคโควิด-19
2. นโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ เช่น การจ้างผู้สูงอายุเข้าทำงานในร้านค้าต่าง ๆ และการให้กู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพของผู้สูงอายุจากกองทุนผู้สูงอายุ
3. นโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุกับผู้สูงอายุ
4. นโยบายเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และการส่งเสริมสิทธิของผู้สูงอายุ

7) การนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ข้อคำถามประกอบด้วยประเด็นการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยจากกรมประชาสัมพันธ์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งข้อคำถามตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

กลุ่มก่อนวัยสูงอายุ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. การเตรียมการดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อห่างไกลโรค เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ
2. การวางแผนรายได้ เงินออม และการใช้จ่าย เพื่อเป็นหลักประกัน เมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ
3. การเตรียมพร้อมเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมในการใช้ชีวิตเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ
4. การมีทัศนคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ และเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ

กลุ่มผู้สูงอายุ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

1. การออกกำลังกาย ตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ และไม่ปล่อยให้เจ็บป่วยเรื้อรัง
2. การระมัดระวังการใช้จ่าย เพื่อให้มีเงินเพียงพอต่อการดำรงชีวิต
3. การจัด และหมั่นตรวจสอบที่อยู่อาศัย สภาพแวดล้อม ให้เกิดความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวัน
4. การมีทัศนคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ยืนยาว เช่น การมีเวลามากขึ้น ทำให้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมได้มากขึ้น

การประเมินผลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบแบบสอบถามหรือแบบสำรวจ (Pre-Test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรไม่น้อยกว่า 30 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการทดสอบ พบว่า แบบสอบถามทุกตอนได้ค่าอัลฟา (α) ไม่ต่ำกว่า 0.70 จึงถือว่า แบบสอบถามดังกล่าวมีความเชื่อมั่น สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงได้

การประเมินผลครั้งนี้ได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยหลากหลายวิธีตามความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มก่อนวัยสูงอายุ ใช้วิธีการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-Administration) เป็นหลัก ส่วนกลุ่มผู้สูงอายุ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Personal Interview) เป็นหลัก

การประเมินผลครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามแบบสอบถาม โดยจะนำเสนอทั้งในรูปแบบตาราง และการพรรณนาตามผลการวิเคราะห์ ทั้งนี้ผลการวิจัยตอนที่ 2 - 7 จะมีการนำเสนอ 1 - 5 ของกลุ่มตัวอย่าง จากการวัด 5 ระดับ มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำมาคำนวณเป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน หรือร้อยละ เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ผลลัพธ์ตามตัวชี้วัดต่อไป

4. ผลการประเมิน

4.1 ผลการประเมินของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 68.1 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.2 เข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.3 เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 74.6 เชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.3 และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 76.6

4.2 ผลการประเมินของกลุ่มก่อนวัยสูงอายุ

กลุ่มก่อนวัยสูงอายุทั้งหมดเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 70.4 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.2 เข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.5 เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.3 เชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.9 และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 76.9

กลุ่มก่อนวัยสูงอายุที่เป็นเด็กและเยาวชน เปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 69.8 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.8 เข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.1 เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.8 เชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม

เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.6 และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 76.1

กลุ่มก่อนวัยสูงอายุที่เป็นวัยทำงาน เปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 70.6 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.0 เข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 76.7 เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.2 เชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 77.0 และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 77.2

4.3 ผลการประเมินของกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มผู้สูงอายุเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 59.7 รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.1 เข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 75.4 เชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 71.9 เชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 74.2 และนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 75.5

ตารางสรุปประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็น	รวม (ทั้งหมด) (N=1,080)	กลุ่มก่อนวัยสูงอายุ			กลุ่มผู้สูงอายุ
		รวม (N=855)	เด็กและ เยาวชน (N=225)	วัยทำงาน (N=630)	รวม (N=225)
1. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	68.1	70.4	69.8	70.6	59.7
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	75.2	75.2	75.8	75.0	75.1
3. ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	76.3	76.5	76.1	76.7	75.4
4. ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	74.6	75.3	75.8	75.2	71.9
5. ความเชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	76.3	76.9	76.6	77.0	74.2
6. การนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	76.6	76.9	76.1	77.2	75.5

5. อภิปรายผล

ประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จะนำผลการวิจัยไปเปรียบเทียบกับผลลัพธ์ทีู่กกำหนดไว้จากกรมประชาสัมพันธ์ โดยเกณฑ์ที่ใช้วัด ได้แก่ การรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งผลการประเมิน พบว่า

การรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กรมประชาสัมพันธ์ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 70 ผลการประเมินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ได้ร้อยละ 75.2 ถือว่าผ่านเกณฑ์

ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กรมประชาสัมพันธ์ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ ร้อยละ 69 ผลการประเมินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ได้ร้อยละ 76.3 ถือว่าผ่านเกณฑ์

ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กรมประชาสัมพันธ์ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 70 ผลการประเมินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ได้ร้อยละ 74.6 ถือว่าผ่านเกณฑ์

การนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กรมประชาสัมพันธ์ตั้งเกณฑ์ไว้ที่ร้อยละ 68 ผลการประเมินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า ได้ร้อยละ 76.6 ถือว่าผ่านเกณฑ์

สรุป คือ จากเกณฑ์ของกรมประชาสัมพันธ์ที่กำหนดไว้นั้น โครงการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผ่านเกณฑ์ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย และการนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางสรุปร้อยละของผลการประเมินโครงการเทียบกับเกณฑ์ พ.ศ. 2564

ประสิทธิผล	เกณฑ์	ผล	สรุป
1. การรับรู้ในข้อมูลข่าวสาร	70	75.2	ผ่านเกณฑ์
2. ความเข้าใจในข้อมูลข่าวสาร	69	76.3	ผ่านเกณฑ์
3. ความเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสาร	70	74.6	ผ่านเกณฑ์
4. การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์	68	76.6	ผ่านเกณฑ์

6. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมของการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ต่ำที่สุด และสื่อออนไลน์มีแนวโน้มสูงขึ้น ดังนั้นจึงอาจพิจารณาใช้สื่อออนไลน์เพิ่มขึ้น และใช้สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์ ลดลง แต่สื่อดั้งเดิมที่เป็นวิทยุและโทรทัศน์ กลุ่มเป้าหมายยังคงเปิดรับในระดับค่อนข้างสูง จึงอาจยังคงใช้สื่อดังกล่าวในการประชาสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายได้อยู่ แต่หากพิจารณาจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย พบว่า แต่ละกลุ่มเปิดรับสื่อแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มผู้สูงอายุเปิดรับสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มก่อนวัยสูงอายุ ในขณะที่กลุ่มก่อนวัยสูงอายุเปิดรับสื่อที่เหลือนสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ ดังนั้นจึงควรพิจารณาการใช้สื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทุกสื่อกับทุกกลุ่ม เช่น ถ้าต้องการเข้าถึงกลุ่มผู้สูงอายุควรเน้นการใช้สื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ เป็นต้น เช่นเดียวกันกับที่พบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้าถึงสื่อออนไลน์มากกว่ากลุ่มวัยทำงานและกลุ่มผู้สูงอายุ การเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนจึงควรใช้สื่อออนไลน์เป็นหลัก

2. ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมกลุ่มเป้าหมายมีการเปิดรับรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยในลักษณะที่เป็นรูปแบบดั้งเดิม เช่น สปอตโทรทัศน์ สปอตวิทยุ รายการโทรทัศน์ สารคดีวิทยุ ในระดับที่สูงกว่าลักษณะที่เป็นรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สตอรี่โพสต์ อินโฟกราฟิก ดังนั้นการผลิตเนื้อหา (Content) ในรูปแบบดั้งเดิม จึงน่าจะยังให้ความสำคัญเช่นเดิม แต่ช่องทางการเผยแพร่หรือการใช้สื่อเพื่อเผยแพร่เนื้อหาผ่านรูปแบบดั้งเดิมนี้อาจพิจารณาเผยแพร่ทางสื่อใหม่มากยิ่งขึ้น และหากพิจารณาจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย จะพบว่า แต่ละกลุ่มมีการเปิดรับรูปแบบการเผยแพร่แตกต่างกัน จึงควรพิจารณาใช้รูปแบบการสื่อสารให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้สูงอายุเปิดรับมัลติมีเดีย คลิปวิดีโอ โพสต์ภาพหรือข้อความ สตอรี่โพสต์ และอินโฟกราฟิก ต่ำกว่ากลุ่มก่อนวัยสูงอายุค่อนข้างมาก ดังนั้นถ้าต้องการสื่อสารกับกลุ่มผู้สูงอายุ อาจพิจารณารูปแบบการเผยแพร่ในลักษณะดังกล่าวเป็นลำดับหลัง ๆ

3. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายรับรู้ในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ในประเด็น ข้อมูล ข่าว หรือสถิติเกี่ยวกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย ต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับสื่อสารในประเด็นดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนอาจจะต้องสื่อสารข้อมูล ข่าว หรือสถิติต่าง ๆ นั้น ในลักษณะที่กลุ่มเป้าหมายจะรับรู้ได้ง่ายขึ้น เช่น การใช้อินโฟกราฟิก หรือคลิปวิดีโอสั้น ๆ เป็นต้น และในภาพรวม พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุรับรู้สูงกว่ากลุ่มก่อนวัยสูงอายุในเกือบทุกประเด็น ดังนั้นการสื่อสารกับกลุ่มก่อนวัยสูงอายุควรชี้ให้กลุ่มดังกล่าวเห็นความสำคัญของการที่ตนเองจะเป็นผู้สูงอายุในอนาคตหรือตนเองต้องอยู่ในสังคมสูงวัยต่อไป

4. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายเข้าใจในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ในประเด็นกองทุนการออมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการออม สร้างหลักประกันในชีวิต เพื่อใช้เมื่อเข้าสู่วัยเกษียณต่ำกว่าประเด็นอื่น ๆ ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับสื่อสารในประเด็นดังกล่าวให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนอาจจะต้องสื่อสารให้เข้าใจง่าย และให้กลุ่มเป้าหมายเห็นว่า เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ควรจะต้องทำความเข้าใจ นอกจากนั้นยังพบว่า กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ดังนั้นการสื่อสารประเด็นต่าง ๆ อาจเจาะจงไปที่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม เช่น ประเด็นการรวมพลังกันระหว่างคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ สามารถเป็นกำลังขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมได้ ควรเน้นไปที่กลุ่มผู้สูงอายุให้มากยิ่งขึ้น เป็นต้น

5. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มก่อนวัยสูงอายุเชื่อมั่นในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยมากกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ ทั้งในภาพรวมและทุกประเด็น แต่ทั้งกลุ่มก่อนวัยสูงอายุและกลุ่มผู้สูงอายุเชื่อมั่นเรื่องความรวดเร็วต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นควรเพิ่มความรวดเร็วในการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยกับทั้งสองกลุ่ม และในกลุ่มเด็กและเยาวชนเชื่อมั่นเรื่องความเป็นกลางต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นการสื่อสารกับกลุ่มเด็กและเยาวชนควรเน้นการให้ข้อมูลที่รอบด้านกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น

6. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มเชื่อมั่นในนโยบายเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยแตกต่างกัน ดังนั้นการสื่อสารนโยบายกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มอาจพิจารณาให้แตกต่างกันด้วย เช่น กลุ่มก่อนวัยสูงอายุควรเน้นสื่อสารนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันระหว่างคนทุกวัยอย่างมีความสุข ในขณะที่กลุ่มผู้สูงอายุควรเน้นนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ หรือกลุ่มเด็กและเยาวชนควรเน้นนโยบายเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและนโยบายเกี่ยวกับการออมเงิน เป็นต้น

7. ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มก่อนวัยสูงอายุนำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันสูงกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ แต่การใช้ประโยชน์ของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างสูง ดังนั้นถ้าพิจารณาจากตัวชี้วัดเรื่องการนำไปใช้ประโยชน์ ถือว่า การประชาสัมพันธ์สัมฤทธิ์ผลกับทั้งสองกลุ่ม แต่ประเด็นที่ทั้งสองกลุ่มมีการนำไปใช้ประโยชน์ต่ำที่สุดแตกต่างกัน คือ กลุ่มก่อนวัยสูงอายุนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์เรื่องการวางแผนรายได้และการออมเงินต่ำกว่าประเด็นอื่น แต่กลุ่มผู้สูงอายุนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ประโยชน์เรื่องการมีทัศนคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ยืนยาว ต่ำกว่าประเด็นอื่น ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์จึงควรมีการอธิบายให้ชัดเจนว่า เนื้อหาสาระเรื่องการวางแผนรายได้และการออมเงิน รวมทั้งการมีทัศนคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ยืนยาวนั้น สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันของตนเองได้อย่างไร

7. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีดังนี้

1. กรมประชาสัมพันธ์อาจพิจารณาวางแผนการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย โดยใช้สื่อ รูปแบบในการเผยแพร่ และเนื้อหาให้เฉพาะเจาะจงกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อ และความสนใจในเนื้อหาของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม โดยมีแนวคิดหลักในการสื่อสารเดียวกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้สูงที่สุด

2. กรมประชาสัมพันธ์อาจพิจารณาแบ่งกลุ่มเป้าหมายของโครงการประชาสัมพันธ์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยตามแนวทางสังคมวิทยาครอบครัว อาทิ ประเภทของครอบครัว (เช่น ครอบครัวเดี่ยว/ครอบครัวขยาย) บทบาทของสมาชิกในครอบครัว (ผู้ดูแลเลี้ยงครอบครัว/ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัว) เป็นต้น นอกเหนือจากแบ่งตามเกณฑ์ทางด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ เพื่อให้สามารถวางแผนการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงและสอดคล้องกับคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้กลุ่มเป้าหมายในภาพรวมมีการรับรู้ เข้าใจ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารได้มากยิ่งขึ้น

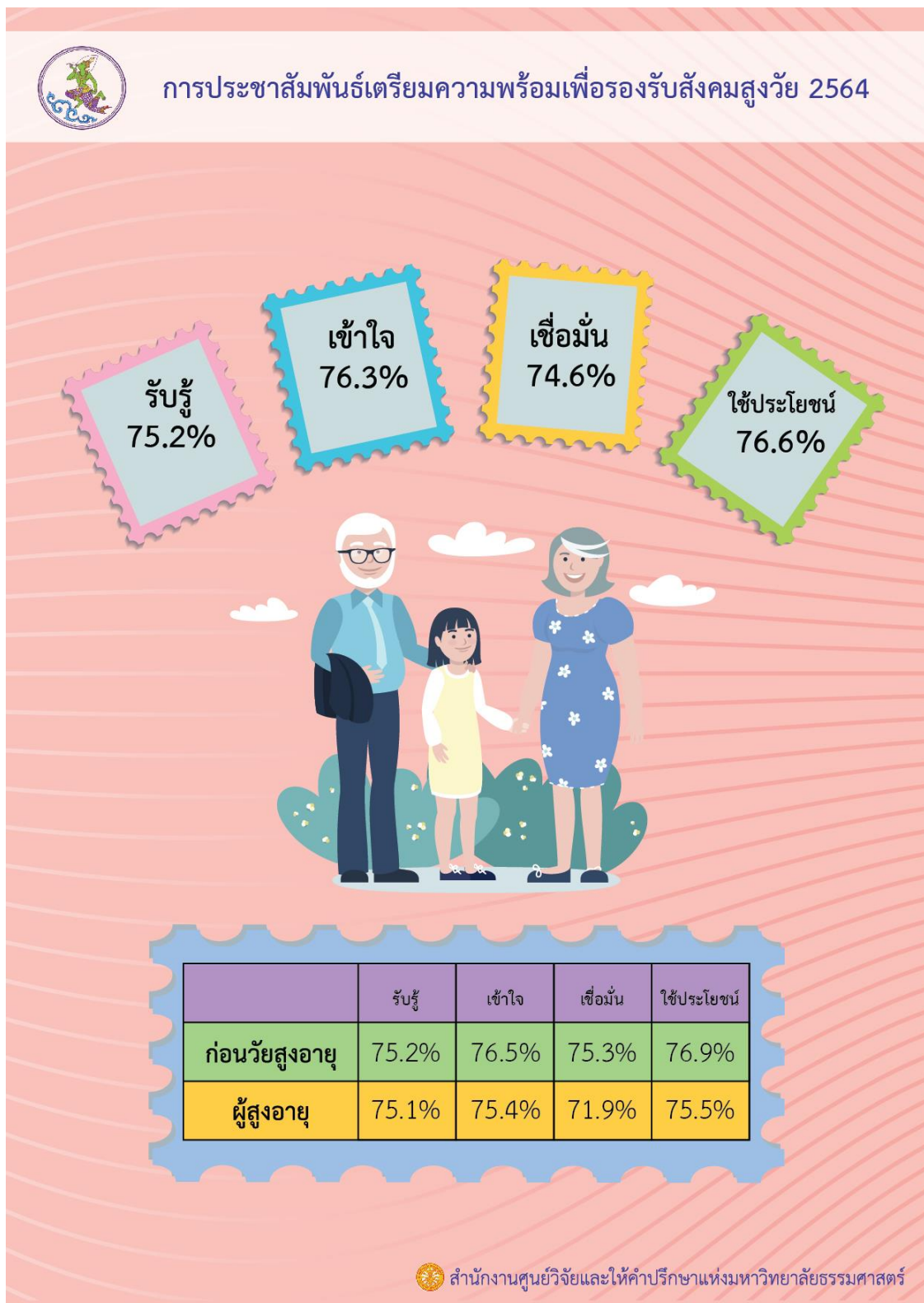
3. กรมประชาสัมพันธ์อาจพิจารณาประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน รวมทั้งยังเป็นการช่วยเพิ่มช่องทางการสื่อสารกับหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยของภาครัฐไปถึงประชาชนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

4. กรมประชาสัมพันธ์อาจพิจารณาการประชาสัมพันธ์โครงการต่าง ๆ ในลักษณะที่เป็นองค์รวม (Holistic) เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ อาจมีความเกี่ยวโยงกัน เพื่อให้มีการบูรณาการการใช้อย่างประหยัด แต่ได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2564). ผู้สูงอายุติดเชื้อ Covid-19 ในประเทศไทย สืบค้นจาก <https://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/857>
- ชมภูนุท ควรเขียน. (2557). พฤติกรรมการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่มีอายุ 100 ปี ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
เคหศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พสุพงศ์ พูนนาค. (2559). สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปี ขึ้นไป กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น
นครราชสีมาและชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์เคหศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักษพล สนิทยา. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสภาวะสุขภาพจิตของผู้สูงอายุไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชพล อ่ำสุข. (2558). การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรพิเชษฐ์ สุขโชติ. (2558). การนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมผู้สูงอายุที่มีศักยภาพบนฐานระบบสุขภาพพอเพียง.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2564). ผู้สูงอายุเสี่ยงที่สุดจากโรคโควิด-19
และไทยมีผู้สูงอายุ 70 ปีขึ้นไป จำนวน 4.7 ล้านคน. สืบค้นจาก
<https://resourcecenter.thaihealth.or.th/index.php/article>
- UNFPA Thailand. (2563). ผู้สูงอายุในช่วงสถานการณ์การระบาด COVID-19. สืบค้นจาก
<https://thailand.unfpa.org/th/elderly-COVID19>
- UNFPA Thailand. (2563). บทสรุปผู้บริหาร ผลกระทบโควิด-19 ต่อผู้สูงอายุ. สืบค้นจาก
<https://thailand.unfpa.org/th/covid-op>
- UNFPA Thailand. (2563). ข่าวก่อนการประชาสัมพันธ์ โควิด-19 ส่งผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อผู้สูงอายุมากกว่า
ด้านอื่นๆ. สืบค้นจาก <https://thailand.unfpa.org/th/pr-covid-op>

Infographic

ส่วนประเมนผล สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์
สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์